EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.5.2012
COM(2012) 328 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Sveriges nationella reformprogram för 2012

och om avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram för 2012–2015

{SWD(2012) 328 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Sveriges nationella reformprogram för 2012

och om avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram för 2012–2015

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken[1], särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation[3],

med beaktande av Europaparlamentets yttrande[4],

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

efter att ha hört ekonomiska och finansiella kommittén, och

av följande skäl:

(1) Den 26 mars 2010 antog Europeiska rådet Europeiska kommissionens förslag till en ny strategi för sysselsättning och tillväxt – Europa 2020. Strategin bygger på en utökad samordning av den ekonomiska politiken med inriktning på ett antal nyckelområden där åtgärder måste vidtas för att öka Europas potential för hållbar tillväxt och konkurrenskraft.

(2) Rådet antog den 13 juli 2010 en rekommendation om de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik (2010–2014) och den 21 oktober 2010 ett beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik[5], vilka

1 EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.
3 KOM(2012) 328 slutlig.
4 P7_TA/2012)0048 och P7_TA(2012)0047.
5 Rådets beslut 2012/238/EU av den 26 april 2012.

tillsammans utgör de så kallade integrerade riktlinjerna. Medlemsstaterna uppmanades att beakta de integrerade riktlinjerna i sin nationella ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.

(3) Den 12 juli 2011 antog rådet en rekommendation om Sveriges nationella reformprogram för 2012 och avgav ett yttrande om Sveriges uppdaterade stabilitetsprogram för 2011–2014.

(4) Den 23 november 2011 antog kommissionen den andra årliga tillväxtöversikten, som markerar inledningen av den andra europeiska planeringsterminen av integrerad förhandssamordning av den ekonomiska politiken, vilken är förankrad i Europa 2020-strategin. Den 14 februari 2012 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om varningsmekanismen[6], i vilken den identifierade Sverige som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.

(5) Den 2 mars 2012 ställde Europeiska rådet sig bakom prioriteringarna för säkerställande av finansiell stabilitet, finanspolitisk konsolidering och åtgärder för att främja tillväxten. Europeiska rådet underströk behovet av att på ett differentierat och tillväxtfrämjande sätt konsolidera de offentliga finanserna, återställa en normal utlåning till näringslivet, främja tillväxt och konkurrenskraft, bekämpa arbetslösheten och de sociala konsekvenserna av krisen, och modernisera den offentliga förvaltningen.

(6) Den 20 april 2012 lade Sverige fram sitt konvergensprogram för perioden 2012–2015 och sitt nationella reformprogram för 2012. För att beakta inbördes samband mellan de båda programmen har de bedömts samtidigt. Kommissionen har också i en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 bedömt om Sverige har drabbats av makroekonomiska obalanser. Kommissionen konstaterade vid sin fördjupade granskning[7] att det föreligger obalanser, men att de inte är alltför stora.

(7) På grundval av bedömningen av konvergensprogrammet enligt artikel 5.1 i förordning (EG) nr 1466/97 anser rådet att det makroekonomiska scenariot bakom de finanspolitiska beräkningarna i programmet är rimligt för 2012 och optimistiskt för 2013–2015, då BNP-tillväxten förväntas ligga på i genomsnitt 3,5 %. Kommissionens vårprognos 2012 förutser en BNP-tillväxt på 2,1 % för 2013. Målet för den finanspolitiska strategi som beskrivs i programmet är att säkerställa långsiktig hållbarhet genom att iaktta reglerna i det svenska finanspolitiska ramverket, inbegripet målet att uppnå ett överskott i den offentlig nettoutlåningen på 1% av BNP över konjunkturcykeln. Strategin syftar också till att uppfylla kraven i stabilitets- och tillväxtpakten, särskilt att iaktta referensvärdet på 3 % av BNP. Programmet har ändrat budgetmålet på medellång sikt från ett överskott i den offentliga sektorn på 1,0 % av BNP till ett underskott på 1,0 % av BNP. Det nya budgetmålet på medellång sikt avspeglar på ett adekvat sätt kraven i stabilitets- och tillväxtpakten. På grund av denna ändring bygger det medelfristiga målet på den (omräknade) strukturella budgetbalans[8] som sannolikt kommer att uppnås under programperioden, även med beaktande av sannolikheten för ytterligare expansiva diskretionära åtgärder under 2013 eller 2014,

---

6 KOM(2012) 68 slutlig.

7 SWD(2012) 160 slutlig.

8 Konjunkturrensat saldo exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen utifrån uppgifterna i programmet, med användning av den allmänt vedertagna metoden.

vilka skulle kunna härröra från ett behov av att återställa realvärdet av icke-indexerade offentliga utgifter. Vissa nedåtrisker för de finanspolitiska beräkningarna från och med 2012 kan hänföras till de optimistiska makroekonomiska antagandena. Efter ett tillfälligt överskridande av utgiftsmålet under 2012 skulle den planerade tillväxten i de offentliga utgifterna, med beaktande av diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iaktta utgiftsmålen i stabilitets- och tillväxtpakten från och med 2013. Skuldkvoten är lägre än 60 % av BNP och beräknas enligt programmet att fortsätta att minska under programperioden.

(8) Kommissionens fördjupade granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 bekräftade att de svenska hushållen har en relativt hög skuldsättningsnivå. Situationen på bostads- och bolånemarknaderna stabiliserades 2011, men flera strukturella snedvridningar kvarstår som hotar stabiliteten på dessa marknader på lång sikt. Relevanta åtgärder har vidtagits för att stärka den finansiella sektorns motståndskraft. Det finns dock för närvarande en rad politikområden som kan bidra till volatiliteten på den svenska bostadsmarknaden och till ackumulerade bolåneskulder, och som har fått mindre uppmärksamhet: generösa möjligheter till skatteavdrag för räntebetalningar och låg fastighetsskatt, låga amorteringar och strikt hyresreglering. På utbudssidan hindras ett flexibelt bostadsutbud av lokala planeringsmonopol, långdragna förfaranden för områdesplanering och bristande konkurrens.

(9) Trots en generell förbättring på arbetsmarknaden under 2011 förblev arbetslöshetsnivån hög för unga människor och utsatta gruppet, särskilt människor med invandrarbakgrund. Sverige håller för närvarande på att genomföra flera aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder och utbildningsreformer för att lösa denna situation. Flertalet av dessa åtgärder förefaller relevanta och trovärdiga, även om det ännu är för tidigt att bedöma deras verkningar. Relevansen och effektiviteten hos den främsta åtgärden riktad mot ungdomsarbetslösheten – sänkningen av mervärdesskattesatsen på restaurang- och cateringtjänster – är dock osäker och måste bedömas. Dessutom skulle ambitionsnivån kunna ökas om man tog itu med utmaningarna på ett mer omfattande sätt, genom att även åtgärda de relativt höga lönerna i de lägre löneskalorna och skillnader i anställningsskydd mellan fast anställda och tillfälligt anställda.

(10) Sverige har de näst största utgifterna för forskning och utveckling (FoU) mätt som andel av BNP i unionen och anses som innovationsledande enligt resultattavlan för innovationsunionen. Vad gäller saluföringen av innovativa produkter presterar Sverige dock under unionsgenomsnittet och visar en negativ trend. Sverige verkar också släpa efter när det gäller att skapa snabbt växande innovativa företag. Vidare är Sveriges övergripande starka ställning inom FoU sårbar till följd av ett starkt beroende av ett fåtal stora multinationella företag, som i allt större utsträckning flyttar sina FoU-verksamheter från Sverige. Dessa frågor bör åtgärdas i det nya lagförslag om forskning och utveckling som planeras att läggas fram hösten 2012.

(11) Inom ramen för den europeiska planeringsterminen har kommissionen utfört en omfattande analys av Sveriges ekonomiska politik. Den har bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet och lagt fram en fördjupad granskning. Den har inte endast beaktat programmens relevans för en hållbar finanspolitik och socioekonomisk politik i Sverige, utan även i vilken utsträckning unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet av att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att beakta synpunkter på unionsnivå när framtida nationella beslut fattas. Kommissionens

rekommendationer enligt den europeiska planeringsterminen avspeglas i rekommendationerna 1 till 4 nedan.

(12) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat Sveriges konvergensprogram och dess yttrande[9] avspeglas särskilt i dess rekommendation 1 nedan.

(13) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat Sveriges nationella reformprogram för 2012 och dess konvergensprogram. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 avspeglas särskilt i rekommendation 2 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Sverige att vidta följande åtgärder under perioden 2012–2013:

1. Bibehålla en sund ställning i de offentliga finanserna från och med 2012 genom att genomföra budgetstrategin enligt planerna och säkerställa att det medelfristiga målet för de offentliga finanserna, inbegripet utgiftsmålet, fortsätter att uppnås.

2. Vidta ytterligare förebyggande åtgärder för att öka stabiliteten på bostads- och bolånemarknaderna på medellång sikt, inbegripet genom att främja försiktig utlåning, minska systemskevheter som gynnar skuldfinansiering vid bostadsinvesteringar, och genom att åtgärda de problem som följer av begränsningar i fråga om bostadsutbud och hyresreglering.

3. Vidta ytterligare åtgärder för att förbättra deltagandet på arbetsmarknaden för ungdomar och andra utsatta grupper, genom att fokusera på effektiva aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder, uppmuntra större löneflexibilitet, särskilt i de nedre löneskalorna, och se över vissa aspekter av lagstiftningen om anställningsskydd, såsom provanställningar för att underlätta övergången till en fast anställning. Se över effektiviteten av den sänkta mervärdesskattesatsen på restaurang- och cateringtjänster till stöd för skapande av arbetstillfällen.

4. Inrikta det kommande lagförslaget om forskning och utveckling på åtgärder för att förbättra saluföringen av innovativa produkter och utvecklingen av ny teknik för att stödja innovativa tillväxtföretag.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

[9] Enligt artikel 9.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.